

Healing Encounters: Reinventing an indigenous medicine in the clinic and beyond

Wyniki w skrócie

„Ayahuasca nie jest psychodelikiem” – roślina zwraca uwagę na znaczenie wiedzy rdzennej ludności w badaniach naukowych

Przywódcy grup rdzennej ludności i osoby uczestniczące w tradycyjnych praktykach coraz częściej protestują przeciwko wykorzystaniu ayahuaski w zastosowaniach medycznych, która wynika ze wzmożonego zainteresowania psychodelikami w kontekście zdrowia psychicznego.

SPOŁECZEŃSTWO

Ayahuasca to słowo pochodzące z języka keczua, które określa napary ziołowe o działaniu psychoaktywnym i wymiotnym, popularne wśród rdzennych grup ludności zamieszkujących tereny północno-zachodniej Amazonii.

„Na terenach Amazonii zamieszkiwanych przez rdzenne ludy, roślina Nixi pae, Uni czy Kamarampi, którą znamy pod nazwą ayahuasca, jest często postrzegana jako

źródło wiedzy kosmologicznej i wyjątkowa forma komunikacji międzygatunkowej, która pozwala na połączenie czasów mitycznych i teraźniejszości”, wyjaśnia Emilia Sanabria, antropolożka [Francuskiego Narodowego Centrum Badań Naukowych](#) (CNRS) i główna badaczka projektu [Healing Encounters](#).

Realizowany dzięki wsparciu [Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych](#) projekt skupiał się na badaniach spotkań, których źródło stanowił globalny obieg praktyk leczniczych wykorzystujących napar z ayahuaski.

Zawłaszczanie ayahuaski

Badacze przeanalizowali złożoną dynamikę interakcji między rdzennymi praktykami, tradycyjnymi i neotradycyjnymi praktykami stosowanymi w miastach, a także metodami stosowanymi w zachodniej biomedycynie.

Napary z ayahuaski zawierają dimetylotryptaminę (DMT) – związek chemiczny o działaniu zbliżonym do LSD lub psylocybiny. Niedawny wzrost zainteresowania badaniami nad możliwością wykorzystania substancji psychodelicznych do leczenia chorób, w tym depresji, zespołu stresu pourazowego oraz uzależnień, doprowadził do znaczącego wzrostu zainteresowania ayahuaską w kontekście medycznym.

Jak zauważa jednak Sanabria, wznowienie badań nad substancjami psychodelicznymi w dziedzinie biomedycyny „grozi oderwaniem naparu od rdzennych i tradycyjnych środowisk, w których nadal dominują praktyki tworzone na przestrzeni wielu stuleci”.

W 2022 roku odbył się [4. Kongres Rdzennych Społeczności](#) poświęcony ayahuasce (witryna internetowa w języku portugalskim). Jednym z jego rezultatów była [deklaracja](#) głosząca, że ayahuasca nie jest towarem, ale „nicia życia”. Jak twierdzi jeden z uczestników: „Ayahuasca nie jest psychodelikiem - jest czującą istotą”.

Zespół badaczy realizujących projekt Healing Encounters zebrał dane etnograficzne w trzech rodzajach miejsc oraz dane porównawcze. „Przeprowadziliśmy etnograficzne badania terenowe w ośrodkach miejskich, gdzie obserwujemy rozwój neotradycyjnych rytuałów i ich popularyzację, a także badamy wpływ wzrostu zainteresowania ayahuaską na społeczności rdzenne w regionie Amazonii”, wyjaśnia Sanabria.

„Tym działaniom towarzyszyły badania etnograficzne w warunkach klinicznych, w ośrodkach, w których neurobiolodzy i farmakolodzy badają możliwości wykorzystania tej rośliny w celu leczenia chorób”, wyjaśnia dodając przy tym, że wykorzystywane przez społeczeństwa Zachodu kryteria diagnostyczne i modele oceny często nie są odpowiednie do tego zadania.

Wykorzystanie rdzennych metod badawczych

Badacze nawiązali współpracę z dwiema rdzennymi organizacjami, aby wspólnie przeanalizować wpływ globalizacji rośliny na życie rdzennej ludności. W ramach tej współpracy badacze przyjrzeni się również znaczeniu praktyk związanych z tą rośliną dla procesów odbudowy rdzennej ludności oraz jej oporu.

Celem było doświadczalne poznanie nowych sposobów poznania związanych z roślinami, w tym rdzennej praktyki określanej nazwą samakêa. Wymaga ona od osób praktykujących ją wprowadzenia określonej diety oraz przestrzegania wymogów dotyczących zachowań, a jednocześnie pozwala na spojrzenie na świat z perspektywy roślin. „Nasi partnerzy z Amazonii traktują niektóre rośliny jak nauczycieli”, zauważa Sanabria. Dla badaczy poszanowanie tego podejścia oznacza postrzeganie roślin nie tylko jako obiektów badań, ale także jako podmiotów.

Przyjęcie tego podejścia wpływa znacząco zarówno na stosowane metodyki, jak i na teorię. Zagadnienie to zostało przeanalizowane w wydanej niedawno książce [„Working With Plants That Have Mothers: Dialogues with a Shipibo Onanya”](#), której współautorami są uczestnicy projektu Healing Encounters i José Lopez Sanchez, jeden z doradców naukowych i etycznych zajmujący się ludnością rdzenną.

Poznanie dzięki wiedzy rdzennej ludności

Parafrazując [artykuł opublikowany niedawno na łamach czasopisma „Science”](#), od dawna rdzenni badacze musieli poznawać i zgłębiać zachodnie sposoby prowadzenia badań i nauki, z czasem nabierając w nich biegłości. Nadszedł czas, by zachodni badacze zaczęli uczyć się od rdzennych naukowców i szanować ich wiedzę. „Projekt Healing Encounters jest małym krokiem w tym kierunku. Jest impulsem, który wymusza zakwestionowanie zachodnich sposobów prowadzenia badań i rozwoju wiedzy, zachęcając do rozpoczęcia debaty i spekulacji”, podsumowuje Sanabria.

Badacze uczestniczący w projekcie Healing Encounters [publikują](#) swoje opracowania i ustalenia w wielu czasopismach naukowych i książkach.

Słowa kluczowe

Healing Encounters, ayahuasca, rdzenna nauka, rdzenna praktyka, rdzenne badania, psychodeliki, biomedycyna

Znajdź inne artykuły w tej samej dziedzinie zastosowania

Co powinno decydować o tym, czy dany budynek jest kościołem czy muzeum – przekonania czy historia?

Badanie niepaństwowych systemów wymiaru sprawiedliwości w Europie

Wykraczanie poza stereotypy sposobem na lepsze zrozumienie pojęcia męskości w Afryce

Historie opowiedziane z perspektywy migrantów

Informacje na temat projektu

Healing Encounters

Finansowanie w ramach

Identyfikator umowy o grant: 757589

EXCELLENT SCIENCE - European Research Council (ERC)

Strona internetowa projektu

DOI

[10.3030/757589](https://doi.org/10.3030/757589)

Projekt został zamknięty

Data podpisania przez KE

26 Marca 2018

Data rozpoczęcia

1 Kwietnia 2018

Data zakończenia

31 Marca 2024

Koszt całkowity

€ 1 450 166,00

Wkład UE

€ 1 450 166,00

Koordynowany przez

CENTRE NATIONAL DE LA
RECHERCHE SCIENTIFIQUE
CNRS

France

Ostatnia aktualizacja: 23 Sierpnia 2024

Permalink: <https://cordis.europa.eu/article/id/453211-ayahuasca-is-not-a-psychedelic-centring-indigenous-forms-of-knowledge-in-research/pl>

European Union, 2025